

**ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
VAZIRLAR MANKAMASINING
QARORI**

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ
КАБИНЕТА МИНИСТРОВ
РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН**

« 14 » октябрь 20 19 у.

№ 866

Toshkent sh.

**Дон, ун ва нон етказиб бериш тизимига бозор
механизмларини тўлиқ жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида**

Фермер хўжалиқларининг моддий манфаатдорлигини ошириш орқали ғалла ҳосилдорлигини ошириш бўйича олиб борилган тизимли ишлар натижасида жорий йилда 7 млн тоннадан ортиқ ғалла етиштирилиши таъминланди.

Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган ғалла нархини ҳосилдорликдан келиб чиқиб белгилашни назарда тутувчи янги тартиб жорий этилди. Бунинг натижасида жорий йил ҳосилидан қабул қилинган ғалланинг ўртача харид нархи бир тоннаси учун 1 420 минг сўмни ташкил этди ёки ўтган йилга нисбатан деярли икки баробарга ошди.

Бозор муносабатлари иқтисодиётнинг барча жабҳаларига кенг жорий этилиши, тадбиркорлик субъектлари фаолиятининг ҳамда ташқи иқтисодий фаолиятнинг эркинлаштирилиши аҳоли ва иқтисодиёт тармоқларининг ғалла ва уни қайта ишлашдан олинadиган маҳсулотларга ошиб бораётган талабларни тўлиқ қондириш имкониятини яратди.

“Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компанияси тизимидаги ташкилотлар томонидан 2018 йилда 1 470 минг тонна ва 2019 йилнинг 9 ойида –1 077 минг тонна ун ишлаб чиқарилган, шунингдек, 2018 йилда тадбиркорлар томонидан 650 минг тонна ун ва деярли 2,3 млн тонна дон, 2019 йилнинг 9 ойида эса 345 минг тонна ун ва 1,7 млн тонна ғалла импорт қилинди, бу ўз навбатида аҳолига ун ва ноннинг узлуксиз етказилишини таъминлаш имконини берди.

2018 йил 1 октябрдан 2019 йил 1 октябрга қадар чорвачилик, паррандачилик, балиқчилик хўжалиқлари ва спирт ишлаб чиқарувчи маҳаллий ташкилотлар ҳамда бошқа тадбиркорлик субъектларига биржа савдолари орқали 900 минг тонна ғалла сотилди.

Шунингдек, 2018 йил октябрь ойидан бошлаб олий навли ун барча истеъмолчиларга биржа савдолари орқали ҳеч қандай чекловларсиз сотилмоқда. Бундан ташқари, 2019 йил март ойидан буён макарон, қандолатчилик маҳсулотлари ҳамда ноннинг миллий турларини ишлаб чиқарувчиларга биржа савдоларида 70 минг тоннадан ортиқ I навли унтоннаси 1,5 млн. сўмдан 2,1 млн сўмгача бўлган нархларда сотилди.

Шу билан бирга, I нав уннинг улгуржи ва чакана нархларини маъмурий тартибда белгилаш нархларни шакллантиришнинг тўлақонли бозор механизмларини жорий қилиш имконини бермаяпти ва ун ишлаб чиқарувчи ташкилотлар ишлаб чиқарилган ва сотилган ҳар бир тонна ундан салкам 900 минг сўм зарар кўрмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг “Ғалла етиштирувчи фермер хўжалиklarининг молиявий барқарорлигини таъминлаш тўғрисида” 2019 йил 9 октябрдаги 2787-III-сон қарори ижроси юзасидан, шунингдек, давлатнинг иқтисодиётга аралашувини янада камайтириш, дон ишлаб чиқариш ва қайта ишлаш соҳасига ҳамда ун нархларини шакллантиришга тўлақонли бозор муносабатларини жорий этиш, аҳолининг эҳтиёжманд қатламлари ижтимоий ҳимоясининг манзиллигини таъминлаш мақсадида Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга кўра 2019 йил 15 октябрдан:

“Ўздонмахсулот” акциядорлик компанияси тизимидаги ташкилотлар томонидан 2019 йил ҳосилидан тайёрланган ва ун ишлаб чиқаришга йўналтириладиган бугдойдан бошқа ғалла истеъмолчиларининг барча тоифаларига фақат биржа савдолари орқали ҳеч қандай чекловларсиз сотилади. Бунда, ғалланинг бошланғич нархи сотувчи томонидан амалдаги харид нархи, тайёрлаш, ташиш, сақлаш ва бошқа харажатлардан келиб чиққан ҳолда шакллантирилади;

давлат харидлари доирасида сотиб олинган бугдойни қайта ишлашдан олинадиган ун барча истеъмолчиларга ҳеч қандай чекловларсиз 100 фоиз олдиндан тўловни амалга ошириш орқали очик биржа савдоларида сотилади. Бунда, 2019 йил 1 декабрга қадар Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари томонидан шакллантирилган рўйхатга киритилган қолипли нон ишлаб чиқарувчи ташкилотларга, унни биржа савдоларида 30 фоиз олдиндан тўлов ва якуний ҳисоб-китобни 10 кун ичида амалга оширишга рухсат этилади;

ун нархи кескин ошиб кетишининг олдини олиш мақсадида 2019 йил ҳосилидан тайёрланган бугдойнинг тоннаси ун ишлаб чиқаришга 1 300 минг сўмдан улгуржи нархларда сотилади. Бунда, бугдойнинг ўртача харид нархи ва улгуржи нархи ўртасидаги 120 минг сўм миқдоридаги салбий фарқ Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги томонидан қопланади;

“Ўздонмахсулот” акциядорлик компанияси тизимидаги ташкилотлар ўртасида ун ишлаб чиқаришга йўналтириладиган бугдойнинг ички айланмаси кўшилган қиймат солиғисиз улгуржи нархларда (1 300 минг сўм) ҳамда тайёрлаш, ташиш ва сақлаш харажатлари ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилади.

2. “Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компаниясига қуйидагилар юзасидан масъулият юкланади:

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги билан биргаликда донни қайта ишлаш ташкилотлари савдо кунлари бўйича тасдиқланган ҳажмдаги ун ва дон маҳсулотларининг узлуксиз биржасавдоларига қўйилиши ҳамда ушбу маҳсулотларга талаб ортганда биржа савдоларига қўшимча ун ва дон ҳажмларини қўйиш;

календарь оғи бошланишидан 5 кун олдин биржа савдоларига қўйиладиган ун ва дон ҳажмлари тўғрисидаги маълумотларни Ўзбекистон республика товар-ҳомашё биржасининг расмий веб-сайтида жойлаштириш.

3. Белгилансинки, ташкилий-ҳуқуқий шаклларида қатъи назар барча ҳўжалик юритувчи субъектлар биржа қоидаларига амал қилган ҳолда биржа савдоларида маҳаллий ҳамда импорт қилинган ун ва дон маҳсулотларини эркин сотиш ва сотиб олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитаси Ўзбекистон республика товар-ҳомашё биржаси билан биргаликда ички бозорда нархларнинг сунъий равишда ошиб кетиши ва бозордаги бошқа салбий ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида, зарур ҳолларда, бир савдо сессиясида бир харидор томонидан харид қилинадиган ун ва доннинг максимал миқдорини (лимитини) белгилайди ҳамда талаб ва таклифдан келиб чиқиб ушбу ҳажмларга тузатишлар киритади.

4. “Ўздонмаҳсулот” акциядорлик компанияси томонидан ун ишлаб чиқарувчи ташкилотларнинг харажатларини 18,9 млрд сўмга мақбуллаштириш ҳамда маҳсулот таннархини 10,3 фоизга арзонлаштириш бўйича чора-тадбирлар режаси ишлаб чиқилганлиги маълумот учун қабул қилинсин.

5. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳамда Иқтисодиёт ва саноат вазирлигининг 2019 йил 1 октябрдан бошлаб ун ва қолипчи нон харид қилиш бўйича қўшимча харажатларни қоплаш учун тўланаётган пул компенсациясини (кейинги ўринларда пул компенсацияси деб аталади) қуйидаги миқдорларда белгилаш тўғрисидаги таклифлари маъқуллансин:

ёшга доир ваногиронлиги бўйича нафақа, боқувчисини йўқотганлик пенсияси ва нафақаси (ҳар бир боқимандага), болалиқдан ногирон бўлган 16 ёшдан катта шахсларга нафақа, 16 ёшгача бўлган ногирон болалар ва 18 ёшга тўлмаган ОИВ инфекциясига чалинган шахсларга нафақа, шунингдек, белгиланган энг кам ёшга доир пенсиянинг миқдоридан кам пенсия олувчи ҳар бир пенсия олувчига бериладиган ҳар ойлик пул компенсацияси - **50 миңг сўм**;

фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари томонидан икки ёшгача бўлган болалар парвариши учун тайинланган нафақа ёки моддий ёрдам олувчи оилага бериладиган ҳар ойлик пул компенсацияси - **50 миңг сўм**.

Белгилансинки, 2019 йил 1 октябрдан бошлаб 14 ёшгача бўлган болалари учун тайинланган нафақани олувчи оилаларга ҳамда белгиланган энг кам ёшга доир пенсия миқдорида пенсия олувчиларга ҳам **50 минг сўм** миқдорида ҳар ойлик пул компенсацияси жорий этилади ҳамда уларнинг нафақа ва пенсиялари миқдори **50 минг сўмга** кўпаяди.

Ушбу бандда назарда тутилган пул компенсацияси пенсия ва нафақалар тўланиши учун масъул бўлган органлар томонидан ҳисобланади ва қайд этилган пенсия ҳамда нафақалар билан бир вақтда тўланади.

6. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги:

2019 йилда бюджетдан маблағ олувчиларнинг ун ва қолипни нон харид қилиш билан боғлиқ қўшимча харажатларини қоплаш, шунингдек, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини қўллаб-қувватлаш бўйича чора-тадбирларни молиялаштириш учун Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджетидан маблағ ажратсин;

бола икки ёшга тўлгунга қадар бола парвариши бўйича нафақа, 14 ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақа ва моддий ёрдам олувчи оилалар ҳамда белгиланган ёшга доир пенсиянинг энг кам миқдорида пенсия олувчиларига ҳар ойлик пул компенсацияси октябрь ойи учун қайта ҳисоб-китоб қилиниб ноябрь ойида тўланишини таъминласин;

2020 йил учун Ўзбекистон Республикасининг Давлат бюджети параметрларини шакллантиришда ушбу қарорнинг амалга оширилиши билан боғлиқ харажатларни қоплашга маблағлар ажратилишини назарда тутсин.

7. Қуйидагилар учун Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши Раиси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар ва шаҳарлар ҳокимларининг шахсан жавобгарлиги белгилансин:

Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат палатаси билан биргаликда тадбиркорлик субъектларининг, биринчи навбатда қолипни нон ишлаб чиқарувчи ва уннинг чакана савдоси билан, айниқса, республиканинг чекка ҳудудларида уннинг чакана савдоси билан шуғулланувчи тадбиркорларнинг маҳаллий унни сотиш бўйича ўтказиладиган биржа савдоларида иштирок этишига имконият яратиш ва уларнинг ушбу савдоларга жалб этилишини таъминлаш;

барча аҳоли пунктларида истеъмолчиларга ун ва қолипни ноннинг узлуксиз етказиб берилишини таъминлаш;

аҳолининг эҳтиёжманд қатламларининг ун нархи эркинлаштирилиши билан боғлиқ қўшимча харажатларини қоплаш учун берилаётган пул компенсацияларини ўз вақтида тўланишини таъминлаш.

8. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси топиригига мувофиқ Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри прокурорлари томонидан барча аҳоли пунктларидаги чакана савдо шаҳобчаларида ун ва қолипчи ноннинг истеъмолчиларга узлуксиз етказиб берилиши устидан кунлик қатъий назорат ўрнатилиши ҳамда 2020 йил 1 январгача ҳар ҳафтада Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясига ва Вазирлар Маҳкамасига таҳлилий маълумотлар киритиб борилиши маълумот учун қабул қилинсин.

9. Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги ва Ўзбекистон Миллий телерадиокомпанияси ушбу қарорнинг мақсад ва вазифаларини оммавий ахборот воситаларида ҳамда Интернет тармоғида кенг ёритилишини ташкил этсин.

10. Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси 2020 йил 1 январдан бошлаб, донни қайта ишлаш корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган ун ҳажмлари тўғрисидаги маълумотларни ҳар чоракдан кейинги ойнинг 20-санасига қадар Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги ҳамда Молия вазирлигига тақдим этиб борсин.

11-12. Махфий.

13. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги, Молия вазирлиги, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши, “Ўзбекнефтгаз” акциядорлик жамияти, “Ўзкимёсаноат” акциядорлик жамияти икки ой муддатда қишлоқ хўжалиги ташкилотларида ғалла етиштириш учун талаб этиладиган ёқилғи-мойлаш маҳсулотлари, минерал ўғитлар, ўсимликларни ҳимоя қилиш воситаларини ҳамда бошқа ресурсларни етказиб беришнинг амалдаги тизимини янада такомиллаштириш бўйича Вазирлар Маҳкамасига тақлиф киритсин.

14. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Молия вазирлиги, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши, тижорат банклари билан биргаликда 2021 йил ғалла ҳосилини молиялаштиришда қишлоқ хўжалиги ташкилотларига имтиёзли кредитлар ажратиш тизимини такомиллаштирсин.

15. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ хўжалиги вазирлиги Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Молия вазирлиги, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари кенгаши билан биргаликда ривожланган давлатлар тажрибасини чуқур таҳлил қилган ҳолда 2021 йил ҳосилидан бошлаб бозорда шаклланган талаб ва тақлиф асосида қишлоқ хўжалиги ташкилотлари томонидан ғаллани эркин нархларда сотиш тизимини жорий этсин.

16. Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг иловага мувофиқ айрим қарорларига ўзгартиришлар киритилсин.

17. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари – молия вазири Ж.А. Қўчқоров ва Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг аграр ва озиқ-овқат соҳаларини ривожлантириш масалалари бўйича маслаҳатчиси А.Д. Вахабов зиммасига юклансин.

**Ўзбекистон Республикасининг
Бош вазири**

А.Арипов

Вазирлар Маҳкамасининг
2019 йил 14 октябрдаги
866-сон қарорига
илова

**Ўзбекистон Республикаси Ҳукуматининг айрим
қарорларига киритилаётган ўзгартиришлар**

1. Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 30 мартдаги 249-сон қарори билан тасдиқланган нархлари (тарифлари) давлат томонидан тартибга солинадиган ижтимоий аҳамиятли товарлар (хизматлар) ва уларнинг стратегик турлари рўйхатининг 1 ва 2-бандлари ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

2. Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 24 августдаги 684-сон қарори 2-бандининг иккинчи ва учинчи хатбошилари чиқариб ташлансин.

3. Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 13 сентябрдаги 731-сон қарорида:

а) 2-банд ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин;

б) 3-банднинг “б” кичик бандидаги “ушбу қарорнинг 2-бандида назарда тутилган” сўзлари чиқариб ташлансин.

